

Ikt. sz.: EUB-41/28-3/2019.

EUB-19/2019. sz. ülés
(EUB-35/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Európai ügyek bizottságának**
2019. november 26-án, kedden 12 óra 33 perckor
az Országház Varga Béla termében (főemelet 21.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>A Magyar Európai Üzleti Tanács (HEBC) 2018. évi „Út a győzelemhez” című jelentésének megvitatása a HEBC tagjaival</i>	5
<i>Jakab Roland bevezető hozzászólása</i>	5
<i>Noszek Péter hozzászólása</i>	8
<i>Bujdosó Andrea hozzászólása</i>	9
<i>Dr. Fábíán Ágnes hozzászólása</i>	9
<i>Pécsi-Szabó Miklós hozzászólása</i>	11
<i>Tomáš Hruška hozzászólása</i>	11
<i>Taira-Julia Lammi hozzászólása</i>	12
<i>Zagyva Béla hozzászólása</i>	12
<i>Kerekes László hozzászólása</i>	13
<i>Kérdések, vélemények</i>	14
<i>Zagyva Béla reagálása</i>	18
<i>Kerekes László reagálása</i>	18
<i>Dr. Fábíán Ágnes reagálása</i>	19
<i>Taira-Julia Lammi válasza</i>	20
<i>Az elnök zárszava</i>	20
<i>Az ülés berekesztése</i>	22

Napirendi javaslat

1. A Magyar Európai Üzleti Tanács (HEBC) 2018. évi „Út a győzelemhez” című jelentésének megvitatása a HEBC tagjaival

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Dr. Hörcsik Richárd (Fidesz), a bizottság elnöke

Tessely Zoltán (Fidesz), a bizottság alelnöke
Bana Tibor (Jobbik), a bizottság alelnöke
Dr. Oláh Lajos (DK), a bizottság alelnöke
Csöbör Katalin (Fidesz)
Riz Gábor (Fidesz)
Juhász Hajnalka (KDNP)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Tamás Csaba Gergely bizottsági főmunkatárs
Nyilas Dániel bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Jakab Roland regionális igazgató (Ericsson), a HEBC elnöke
Bujdosó Andrea, az Igazgatóság elnöke (Shell)
Dr. Fábián Ágnes elnök, ügyvezető igazgató (Henkel)
Kerekes László, a HEBC korábbi elnöke
Müller A. Zsolt, a HEBC tiszteletbeli tagja
Noszek Péter ügyvezető igazgató (Nestlé)
Pécsi-Szabó Miklós, a HEBC korábbi elnöke
Taira-Julia Lammi ügyvezető igazgató (ABB)
Tomáš Hruška ügyvezető igazgató (L'Oréal)
Zagyva Béla ügyvezető igazgató (Nokia)

(Az ülés kezdetének időpontja: 12 óra 33 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

DR. HÖRCSIK RICHÁRD (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Hölgyeim és Uraim! Az Országgyűlés Európai ügyek bizottsága ülését megnyitom. Köszöntöm képviselőtársaimat, köszöntöm a meghívott vendégeinket, a Magyar Európai Üzleti Tanács tagjait. Külön köszönöm elnök úrnak, hogy ismételten elfogadták a meghívásunkat, hiszen ez egy nagyon szép hagyomány, és ez az alkalom egy jubileumi ülés, azt is mondhatnám, hiszen bizottságunk életét végigkísérte az önök meghallgatása és az önökkel folytatott párbeszéd.

Első teendőnk a határozatképeség megállapítása. Az aláírt jelenléti ív alapján bizottságunk határozatképes. Megjegyzem, hogy alelnöktársam és egy képviselő asszony útban van, hiszen egy konferencián voltunk. 8-tól 10-ig volt bizottsági ülésünk, utána egy konferenciára mentünk el, most ők úton vannak.

A második teendőnk a napirend elfogadása. Mint említettem, a mai napi teendőnk egyetlen napirendi pont megtárgyalása: a Magyar Európai Üzleti Tanács, a HEBC 2018. évi „Út a győzelemhez” című jelentésének megvitatása a HEBC tagjaival.

Kérdezem képviselőtársaimat, van-e valakinek esetleg megjegyzése. *(Nincs jelzés.)* Nem látok ilyet. Szavazásra teszem fel. Ki az, aki támogatja a napirendi pont megtárgyalását? Kérem, szavazzanak! *(Szavazás.)* A jegyzőkönyv számára is megállapítom, hogy bizottságunk egyhangúlag elfogadta a napirendet.

A Magyar Európai Üzleti Tanács (HEBC) 2018. évi „Út a győzelemhez” című jelentésének megvitatása a HEBC tagjaival

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Ahogy az már az elmúlt évek során bizottságunk gyakorlatává vált, az Európai ügyek bizottsága idén is kiemelten fontosnak tartja a Magyar Európai Üzleti Tanács éves jelentésének a megvitatását, mely által a Magyarországon tevékenykedő, jelentős gazdasági jelentőségű vállalatok vezetői, azt is mondhatnám, hogy face to face, közvetlenül adnak tájékoztatást főbb megállapításairól. Úgy hiszem, hogy ennek az idén húsz évre visszatekintő párbeszédnek a fenntartása kölcsönös érdekünk, és ez a mai ülésünk egy kicsit jubileumi ülés, hiszen húsz évvel ezelőtt, ha jól emlékszem, Szájer József - aki most európai parlamenti képviselőnk - akkori elnök kezdeményezte, hogy létrejöjjön ez a találkozó, hiszen a politikának mindig fontos, hogy az üzleti életből visszajelzéseket kapjanak nemcsak a kormánypártiak, hanem az ellenzékiek is, hiszen az elmúlt húsz év során hol ellenzékiként, hol kormánypártiként hallgattuk meg önöket. Ezért fontos, egy jelzés számunkra, hogy mi az, amit jobban kellene csinálnunk.

Hölgyeim és Uraim! Tisztelt Elnök Úr! Megadom a szót elnök úrnak, kérem, mutassa be a bizottság tagjait, utána az expozék következnek, majd folytatjuk a konzultációt. Köszönöm szépen. Tessék parancsolni!

Jakab Roland bevezető hozzászólása

JAKAB ROLAND regionális igazgató (Ericsson), a HEBC elnöke: Tisztelt Elnök Úr! Képviselő Asszony! Képviselő Urak! Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Szeretettel köszöntöm önöket a Magyar Európai Üzleti Tanács nevében. Nagyon köszönjük elnök úr megtisztelő meghívását és a lehetőséget, amelynek keretében bemutathatjuk legújabb jelentésünk tartalmát, és megismerhetjük az önök meglátásait, és folytatódhat a párbeszédünk. Megtisztelő érdeklődésük, értékes véleményük és együttműködésük ösztönzést jelent számunkra a munkánk folytatására.

Kérem, engedjék meg, hogy bemutassam önöknek a HEBC jelen lévő tagjait a cégeik betűrendjében. Taira-Julia Lammi asszony, ügyvezető igazgató, ABB Magyarország; dr. Fábian Ágnes asszony, elnök, Henkel Magyarország; Noszek Péter úr, ügyvezető igazgató, Nestlé Hungária; Tomáš Hruška úr, ügyvezető igazgató, L'Oréal Magyarország; Zagyva Béla úr, ügyvezető igazgató, Nokia Magyarország; Bujdosó Andrea asszony, elnök, Shell Magyarország; Kerekes László úr, vezérigazgató, a HEBC korábbi elnöke; Pécsi-Szabó Miklós úr, tiszteletbeli tagunk, a HEBC korábbi elnöke; Müller A. Zsolt úr, tiszteletbeli tagunk; jómagam az Ericsson Magyarország regionális igazgatója vagyok.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselő Asszony és Urak! Kérem, engedjék meg, hogy rátérjek a jelentésünkre, amely immár a 20. volt, és ezen jubileum okán rövid áttekintést adjak eddigi jelentéseinkben megvitatott és ajánlásként megfogalmazott főbb területekről. Tagjaink immár két évtizede egyfajta gazdasági nagykövetként elkötelezetten segítik az ország imázsának és jó hírének építését, hogy további külföldi befektetéseket lehessen Magyarországra hozni. Tevékenységeink természetesen szoros összhangban vannak vállalati értékeinkkel éppúgy, mint az Üzleti Tanácsban képviselt értékekkel. A HEBC-et, a Magyar Európai Üzleti Tanácsot eredetileg a magyar EU-tagság előmozdítása érdekében hozták létre. A korai években az éves jelentésünk nemcsak a magyar kormány, hanem az uniós intézmények érdeklődését is kiváltották, amelyek így független képet kaptak a magyar helyzetről a gazdasági szereplők szemszögéből.

A sikeres EU-csatlakozás után az Üzleti Tanács felismerte, hogy az uniós csatlakozás nem a folyamat végét, hanem egy új korszak kezdetét jelentette. A HEBC első éves jelentésének közzététele óta, amelyre egyébként 1999-ben került sor, a tagok fontosnak tartották az EU-tagság kölcsönös előnyének hangsúlyozását, mind a Gyáriparosok Kerekasztalának iránymutatásaira, mind pedig befektetői tapasztalataikra támaszkodva.

Az idő igazolta ezt az álláspontot, és a HEBC véleménye változatlan maradt. Továbbra is úgy látja, hogy Magyarország legnagyobb esélye a fejlődésre és a növekedésre az Európai Unión belül van, és úgy véli, hogy Magyarország EU-tagsága az Európai Unió jövőjét is erősítheti.

A HEBC többször felvetette a határon átnyúló együttműködés kérdését is, és több éves jelentésében hangsúlyozta a foglalkoztatásra gyakorolt kedvező hatást. Az Üzleti Tanácsunk volt az első olyan szervezet, amely hangsúlyozta a külföldi magyar befektetések fontosságát is.

Húsz éven keresztül a HEBC szorosán követte az informatikai infrastruktúra és az IKT fejlődését, az Új Széchenyi Tervtől az évtized végéig terjedő Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégiáig. Számos jelentésünkben emeltük ki, hogy fontosnak tartjuk a GDP legalább 1,8 százalékát kutatásra és fejlesztésre fordítani.

Hangsúlyoztuk azt is, hogy előnyös és szükséges olyan környezet kialakítása, amelyben a kutatás-fejlesztéssel foglalkozó vállalatok és közintézmények fejlődni és gyarapodni tudnak. *(Tessely Zoltán és Juhász Hajnalka megérkeznek a bizottság ülésére.)*

Azzal együtt, hogy Magyarország az elmúlt években az EU átlagánál magasabb GDP-jének közel 5 százalékát költi oktatásra, a tanári pályát pedig vonzóbbá tette a fizetések emelésével, a HEBC következetesen javasolta az oktatási rendszer reformját és az oktatási költségvetés jelentős növelését. A mai világban a foglalkoztatási lehetőségek az oktatás szintjén és minőségén alapulnak. Közeledik az 5G, az intelligens technológiák, a felforgató technológiák, a kiterjesztett valóság, a kvantumszámítógépek és a Bitcoin-, Blockchain- technológiák kora.

A munkavállalóknak új tudással és készségekkel kell rendelkezniük a folyamatosan fejlődő technológiák által támasztott több kihívásnak való megfelelés érdekében, a gazdaság szinte minden területén.

Az évek során a HEBC üdvözölte a több gyermeket nevelő családok támogatására irányuló kormányzati intézkedéseket. Ezt kiegészítve többször hangsúlyoztuk egy hosszú távú jövőkép, az országstratégia, a biztonságérzetet adó kiszámíthatóság szükségességét, mely az embereket gyermekvállalásra ösztönzi.

Üdvözöltük a magyar kormány intézkedéseit, melyek a munkaerőpiaci helyzet folyamatos javulását, a munkahelyek számának növekedését és a munkanélküliség válság előtti szintre történő csökkentését eredményezték. Ugyanakkor a foglalkoztatási lehetőségek további aspektusaira is rámutattunk, mint például a kivándorlás arányának csökkentésére, a tehetséges munkaerő Magyarországra vonzására, a gyermekekkel rendelkező nők karrierútjának támogatására, az idősebb generáció újrafoglalkoztatásának előmozdítására, valamint a fogyasztékkal élők mobilitásának elősegítésére.

A HEBC-riportok több alkalommal is teljes fejezeteket szenteltek a környezetvédelem és energiaátalakulás témáinak, tagvállalataink irányelveiben is példákon keresztül mutattuk be, hogyan teremthető egyensúly a környezetvédelmi értékek, a fenntartható fejlődés, a társadalmi felelősségvállalás és a gazdaság teljesítménye között.

A környezetvédelem és a környezetgazdálkodás növekvő iparág az egész világon. Új szektorokat hoz létre, amelyek új üzleti lehetőségeket teremtenek a vállalkozások számára. Ma már elképzelhetetlen, hogy egy vállalat ne tartsa tiszteletben a környezetvédelmi előírásokat, különösen, ha a termékeit exportálni kívánja. Erre tekintettel a HEBC egy egész éves jelentését szentelte a fenntartható versenyképesség összetett témájának.

Kétségtelen, hogy a HEBC munkájának egyik legfontosabb elismerése volt, amikor Magyarország miniszterelnöke 2012. április 5-én kezdeményezte a Miniszterelnöki Hivatalon belül konzultációs iroda létrehozását azzal a céllal, hogy részletesen megvitassa az ország versenyképességét befolyásoló kérdéseket. Továbbra is előnyösnek tartjuk az intézményesített párbeszédet és konzultációt, továbbá úgy véljük, hogy a magyar kormány és a gazdaság szereplői közötti együttműködés ezen formája kiemelkedő lehetőséget teremthet, amelyet a résztvevők a megfelelő felelősséggel és elkötelezettséggel kezelnének.

A konzultációs irodában felvetett témák sikeres megvitatását segítette, hogy a konzultáció keretében nemcsak a gazdaság szereplői és a kormány tagjai találkoztak rendszeresen, hanem a minisztériumok és a háttérintézmények adott témákért felelős tisztségviselői is megismerhették egymás álláspontját és jövőbeli terveit.

Vannak olyan hosszú távú stratégiai kérdések, amelyeket a HEBC több mint két évtizede napirenden tart, mert ezen változások különböző sebességgel realizálódnak. A tagok hisznek abban, hogy az ajánlások megvalósulása hasznos Magyarország versenyképessége és gazdasági fejlődése szempontjából.

Most pedig szeretném felkérni jelen lévő kollégáimat a legutóbbi jelentésünk, amely az „Út a győzelemhez” nevet viseli, egyes fejezeteinek bemutatására. Először Noszek Péter urat fogom felkérni, akinek egyébként halaszthatatlan elfoglaltságai miatt egy picit korábban kell távoznia, hogy ismertesse a versenyképes munkaerő fejezetet, majd áttérve a fenntarthatóság kérdésére, Bujdosó Andrea asszony, dr. Fábíán Ágnes asszony és Pécsi-Szabó Miklós úr mutatja be a fejezetet. Majd Tomáš Hruška urat és Taira-Julia Lammi asszonyt kérem, hogy mutassák be az oktatás fejezetét, valamint Zagyva Béla urat, hogy foglalja össze a digitalizáció és kutatás-fejlesztés kapcsolódó megállapításait, és végül, de nem utolsósorban Kerekes László úr

az országstratégiáról fog szólni. Elnök úr, ha ez így megfelelő (*Az elnök bólint.*), akkor megkérem a kollégáimat, hogy ismertessék a fejezeteket.

Noszek Péter hozzászólása

NOSZEK PÉTER ügyvezető igazgató (Nestlé): Köszönöm szépen. Ismételten szeretném megköszönni a bizottságnak a meghívást, illetve azt, hogy lehetőséget adtak arra, hogy a jelentésünkről beszéljünk. Én a versenyképes munkaerővel foglalkozó fejezetet szeretném bemutatni, ezen belül is a munkaerő sokszínűségéről és az egészségről szeretnék beszélni.

Ami a sokszínűséget illeti, a magyar munkaerő sokszínűbbé tétele egy hatásos eszköz lehet a munkaerőhiány kezelésére is. Ezért ösztönözzük a kormányzatot, hogy teremtsen további lehetőségeket a nők, a megváltozott munkaképességű emberek és az idősebb korosztály számára. Miközben örömmel látjuk, hogy egyre több nő tér vissza a munkába egy év szülési szabadság után, a kisgyermekes dolgozó nők aránya Magyarországon rendkívül alacsony, 13 százalék körül mozog. Összehasonlításképpen, az OECD-átlag 53 százalék, a szomszédos országokban 56 százalék és a fejlett gazdaságokban, mint például Dániában és Kanadában 70 százalék feletti.

Üdvözljük a kormány gyermekgondozási létesítmények bővítésére tett erőfeszítéseit annak érdekében, hogy segítsen a gyermekgondozási szabadságról visszatérő nőknek, de azt is látjuk, hogy a kulturális elvárások nem támogatják ezeket a lépéseket. Napjainkban tendencia néhány országban, hogy az apák egyre inkább kiveszik a részüket a korai gyermekgondozásból. Véleményünk szerint szabályozókkal és megfelelően kialakított ösztönzőkkel erre a magyar apák is tovább bátoríthatóak.

A célzott állásajánlatokat kiegészíthetné a fogyatékkal élő emberek számára létrehozott speciális oktatás. Az informatika és a programozás szintén kiváló lehetőséget jelenthet a mobilitásukban korlátozott munkavállalók számára. A magyar munkaerőpiaci helyzet javítására további lehetőség az időskorú munkavállalók munkaerőként történő fokozottabb bevonása. Úgy véljük, hogy további szabályozói változtatásokkal több idős embert lehetne motiválni a munkavégzésre, különösen a közsférában. A kormány által támogatott, meglévő igényekre szabott képzés és az új ösztönzőrendszerek kialakítása tovább javíthatja az idős korosztály foglalkoztathatóságát.

A másik pont, amiről szeretnék beszélni, az az egészség. A polgárok egészsége általános hatással van a munkaerő minőségére. Az egészség és a megelőzés fontosságát új szabályozói megközelítéssel lehetne hangsúlyozni az emberek felé az egészségügyi ellátás minden területén.

Véleményünk szerint az embereket fiatalkortól kellene tanítani a megelőzés fontosságára, az egészséges életmód, mint például a sportolás, az egészséges táplálkozás, a stressz-szabályozás és a jó mentálhigiénés állapot előnyeire. Szükség van az egészséges táplálkozással kapcsolatos, tudatformáló kampányok mellett az élelmiszeripari termékfejlesztések és reformuláció támogatására is. Miközben örömmel látjuk a jó szándékot az egyes élelmiszercsoportokra vonatkozó csökkentett áfakulcsban, megjegyezzük, hogy bizonyos esetekben a jelenlegi fogyasztási adó támogatja és fenntartja a rossz étkezési szokásokat, mint például a túlzott zsírbevitelt.

A közegészség javítását célzó politikai változásoknak nagyszabású kutatásokon és elemzéseken kell alapulniuk, mely minden érintett számára hozzáférhető. A szabályozói változások során konzultációt javasolunk magasan képzett dietetikusokkal, az őket képviselő szervezetekkel, valamint az érintett vállalatokkal is. Az egészség javításának legjobb eszköze a megelőzés. Az embereket kiegyensúlyozott táplálkozásra és testmozgásra kellene oktatni. Köszönöm szépen.

Bujdosó Andrea hozzászólása

BUJDOSÓ ANDREA, az Igazgatóság elnöke (Shell): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! A környezetvédelem és energiagazdálkodás a jövőnket kiemelten befolyásoló gazdasági és társadalmi terület, korunk talán egyik legfontosabb kihívása. A tematika nagyon sokrétű és szerteágazó, a 2018-as jelentésünkben két területen foglalmaztunk meg észrevételeket és javaslatokat, ez a hulladékgazdálkodás és az energiaátmenet területe. A hulladékgazdálkodás területén a klímaváltozás és a globális felmelegedés mellett Magyarországon ez a kérdés is alapvető kihívás marad, a kommunális hulladék biztonságos ártalmatlanítása nemcsak környezetvédelmi, hanem társadalmi és kulturális kérdés is. Megjegyezzük, hogy Magyarországon továbbra is legmagasabb a hulladéklerakók aránya az EU átlagához képest, és Magyarország Európa egyik legszennyezettebb levegőjű országa. Sajnos még mindig vannak olyan lakosok, akik hulladékkal fűtenek.

A helyzet megváltoztatásához Magyarországnak egy jól kommunikálható fenntarthatósági tervet kell készítenie teljesítménymutatókkal, szigorúbb szabályokat bevezetni, és következetesen alkalmazni környezetünk hatékonyabb védelme érdekében. Ilyen területek lehetnek például a környezetvédelmi témák napirenden tartása a társadalom minden rétege számára, egy újonnan kifejlesztett, integrált környezetvédelmi program, ami a tanterv részévé válhatna. Az újrahasznosítás fontosságát egy körforgásos gazdaságban és a környezetvédelem értékeit a gyerekek már kiskoruktól megértik.

A Tanács üdvözli az EU döntését, miszerint két éven belül, 2021-től betiltja bizonyos egyszer használatos műanyagok forgalmazását, és ösztönzi a parlamentet a döntés magyarországi alkalmazására. A hulladékgazdálkodás egyébként számos üzleti lehetőséget tartogat, amelyet szakértő környezetvédők és üzleti vállalkozások bevonásával lehetne feltárni. A hulladékgazdálkodás tekintetében valamennyi tagvállalatunk dolgozik azon, hogy a csomagolóanyagok újrahasznosíthatók legyenek a közeljövőben. Ehhez együttműködésen alapuló gazdaságra is van szükségünk a vállalatok, a kormány és az állam összefogásával.

Az energiaátmenet területén, úgy gondoljuk, hogy a közeljövőben az intelligens hálózatok teljesen átalakítják az energiaipart. A világ számos táján energiaforradalom zajlik, a hagyományos, nagy erőművek mellett kisebb, decentralizált, megújuló energiát használó erőművek létesülnek. A háztartások is energiaszükségletük egy részét maguk állítják elő vagy fogják előállítani. A napenergiával - ahogy a szélenergiával - működő kis erőművek építésének belépési pontja pénzügyi értelemben véve egyre alacsonyabb. A HEBC tagvállalatai örömmel fogadják a megújuló energiákkal kapcsolatos pénzügyi ösztönzőket és szabályozói beavatkozásokat. Szeretnénk hangsúlyozni a megújuló energiaforrások további támogatásának fontosságát.

Tagjaink örömmel fogadnának olyan átlátható energiaátmeneti terveket, amelyekben intelligens célokat tűzünk ki, amelyek a társadalom különböző rétegeit segítenék a zöld energiára való áttérésre. Köszönöm szépen.

Dr. Fábián Ágnes hozzászólása

DR. FÁBIÁN ÁGNES elnök, ügyvezető igazgató (Henkel): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! A fenntarthatóság témakörében két területről szeretnék röviden szólni, és kiemelni a jelentésünk fő üzeneteit. Az első terület a szabályozás, a második pedig a korrupció és az átláthatóság.

A szabályozás és gazdasági ajánlások tekintetében úgy gondoljuk, hogy stabil, kiszámítható és átlátható szabályozás segítené növelni Magyarország versenyképességét. A jogi szabályozásban a konzultáció nélküli és esetenként váratlan

változások korlátozhatják a befektetési hajlandóságot. A HEBC tagjai általánosan üdvözlik az adórendszert, amely az elmúlt néhány évben számos területen fejlődést mutat, az ágazati adók megszüntetése jó hatással volt a vállalkozások termelékenységére és jövedelmezőségére. Megjegyezzük azonban, hogy az adórendszer további finomításra vár annak érdekében, hogy a vállalatok folyamatosan tervezzenek befektetéseket, továbbá minden adózással kapcsolatos szabályozást hosszabb előkészítéssel kellene bevezetni, mivel az új szabályozás gyakran új beruházásokat igényel a már meglévő rendszerekben.

Az adórendszerek bármilyen változása jelentős változásokkal járhat a vállalatok vállalatierőforrás-tervezési rendszereiben, amelyeket gyakran Magyarországon kívül üzemeltetnek, és ez bizony jelentős többletköltséget okoz a vállalatoknak. Az új szabályozók betartásához szükséges, elegendő felkészülési idővel az új törvények bevezetése zökkenőmentesebbé válhatna, s a cégek időben be tudják majd fejezni az összes érintett fél számára az optimális felkészülést és ezek megvalósítását. Mindenképpen javasoljuk, hogy az EU-n belül további harmonizáció kezdődjön meg ezen a téren, ezzel is erősítenénk a vállalatok adminisztrációs hatékonyságát.

Sok pozitív változás történt az adópolitikában, például a társaságiadó-kulcsban, a jövedelemadó csökkentésében, a speciális kutatás-fejlesztési ösztönző adókban és még sorolhatnánk. Ugyanakkor szívesen látnánk változásokat az adományok adóztatásában vagy a munkahelyi étkeztetés 27 százalékos áfájának csökkentésében.

A másik témakör: átláthatóság, korrupció, közbeszerzés. Tudjuk azt, hogy az adófizetés elkerülése sajnos még mindig meglévő jelenség az országban. Tisztában vagyunk azzal is, hogy ennek a hozzáállásnak van egy emberi oldala is, ugyanakkor azt is gondoljuk, hogy az általános forgalmi adó magas szintje is hozzájárul, hogy a magánemberek és a vállalkozások kevésbé hajlandók adót fizetni.

Az állampolgároknak látniuk kellene azokat az előnyöket, amelyekre jó adófizető polgárként számíthatnának. Az adófizetői kedv növelése érdekében az ország például magasabb nyugdíjjal, extra társadalombiztosítási vagy egészségügyi kedvezményekkel motiválhatná a jó adófizetőket.

Új intézkedések bevezetése szükséges az adófizetés erkölcsi vonatkozásának átalakításához is. Üdvözljük azokat az erőfeszítéseket, amelyek a gazdaság kifehérítésére szolgálnak, ilyen például az EKÁER bevezetése, az online pénztárgépek, és ösztönözzük a kormányt további hasonló intézkedések bevezetésére.

A korrupció szintje Magyarországon sajnos továbbra is akadályozza a versenyképességet. Úgy gondoljuk, hogy a korrupció jelentős üzleti kockázatot jelent az adóigazgatásra és az állami szektorra nézve egyaránt. Véleményünk szerint hiányzik a korrupcióellenes intézkedések megfelelő végrehajtása. Erős vezetésre, ellenőrzésre és a szándékok kinyilatkoztatására van szükség a korrupció és a csalás megfékezésére az országban. Az adóztatás és az új elektronikus közbeszerzési platform még átláthatóbbá tétele jó kiindulópont lenne. Fontos lenne a szigorú ellenőrzések és a magas büntetések bevezetése is, az ügyek megosztása, helyes és helytelen példák bemutatása, valamint az adózás fontosságát és a tisztességes adózás magatartási szabályait oktatásban, képzésben is meg kellene valósítani. Az embereknek tisztában kell lenniük az adók nem fizetésének következményeivel.

Üdvözljük az „elektronikus közbeszerzési rendszer 2018” elindítását, mivel az kommunikációs felületként szolgál az ajánlatkérők és az ajánlattevők között. Bízunk benne, hogy ez az új online rendszer javítja a közbeszerzés átláthatóságát, mindeközben egyszerűsíti majd az igen időigényes adminisztrációt.

A közbeszerzési folyamatokat egyszerűbbé kellene tenni minden szinten, és megkönnyíteni a vállalatok részvételét ebben. Köszönöm szépen.

Pécsi-Szabó Miklós hozzászólása

PÉCSI-SZABÓ MIKLÓS, a HEBC korábbi elnöke: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! A fenntarthatóság fejezetet a versenyképességgel, az európai integrációval és a társadalmi kohézió kérdésével szeretném folytatni. Versenyképesség tekintetében úgy tűnik, Magyarország jó alapokon áll. *(Noszek Péter távozik az ülésről.)*

Ahhoz azonban, hogy az ország lépést tartson a világgazdasággal és annak új irányzataival, meg kell határozni, hogyan növelje képzett munkaerejét, és hogyan zárkóztassa fel a kkv-szektor a gyorsan digitalizálódó gazdasági környezethez való alkalmazkodásban.

A versenyképességnek legnagyobb akadályja a helyi képzett és rendelkezésre álló munkaerő hiánya. E hiány leküzdéséhez egyrészt fel kell gyorsítani az automatizálást, másrészt a társadalom szélesebb körét kell tudni mobilizálni és bevonni a munkaerőpiacba. A versenyképességnek vannak kulturális és társadalmi vetületei is. Magyarország számára még van lehetőség arra, hogy befogadóbbá és a sokszínűsége nyitottabbá váljon. Akkor lehetünk igazán versenyképesek, ha tisztában vagyunk azzal, hogyan integráljuk a más kultúrák által nyújtott versenyelőnyöket. Ez az egyik legfontosabb tényező, amely hatással van például a termelékenységre a multinacionális vállalatoknál is.

Az európai integráció. Véleményünk szerint az európai integráció elmélyítése az egyetlen esély arra, hogy Európa vezető pozícióban maradjon a globalizáció folyamatában. A HEBC tagjai egy erős, integrált, civilizált, demokratikus Európát támogatnak, amely történelmi, kulturális gyökereket és pénzügyi előnyöket ad a világnak. Szeretnénk hangsúlyozni az integráció fontosságát, mert hisszük, minél több területen erősítjük ezt, annál többet tud nyerni az ország. Az elkövetkezendő években az euró bevezetése Magyarországon hasznos lépés lenne a gazdaság szereplői számára.

A társadalmi kohézióról. Szerintünk a társadalmi kohézió olyan állampolgárok részvételével valósítható meg, akik azonosulni tudnak a társadalom által széles körben elfogadott értékekkel. A szilárd alapértékekkel rendelkező társadalmak igazságosan és támogató módon kezelik a családokat, az időseket és a társadalom hátrányos helyzetű rétegeit.

Változik a generációk szemlélete is. Az Y generáció például egy nagyszerű országban akar élni, magas elvárásokat támaszt az oktatás, a lehetőségek megléte, a minőségi szolgáltatások és a társadalmi integráció területén is; és van választása, hogyha ezt itthon nem találja meg. Köszönöm szépen.

Tomáš Hruška hozzászólása

TOMÁŠ HRUŠKA ország ügyvezető igazgató (L'Oréal): *(Felszólalását angol nyelven teszi meg.)* Igen Tisztelt Elnök Úr! Igen Tisztelt Bizottsági Tagok! Hölgyeim és Uraim! Az oktatás az egyik leghosszabb fejezet a jelentésünkben. Julia kolléganóm és én igyekszünk ebből a legfontosabb elemeket kiemelni önöknek.

Az összes HEBC-tag egyetértett abban, hogy az egyes számú stratégiai prioritás az oktatási rendszer minőségének javítása, ami egyben befektetés az új generációba. Az oktatás minőségének közvetlen hatása van a munkaerő minőségére. Hasonlóan a korábbi évekhez, javasoljuk az oktatási költségvetésének legalább kétszeresére emelését.

A digitalizáció és az automatizáció megváltoztatja a munkavállalókkal szembeni elvárásokat. Ahogyan azt a múlt évben is ajánlottuk, fontos a digitalizációt lefedő tananyag kidolgozása, a programozás és a számítógépes oktatás súlyának növelése. Az oktatás fejlesztésének egyik kulcseleme az idegennyelvi készségek javítása. Ahhoz, hogy ma valaki a nemzetközi üzleti közösségben egy behálózott világban dolgozhasson, elengedhetetlen egy vagy két vagy akár több gyakrabban használt idegen nyelv

ismerete, például az angolé. Egy másik fontos aspektus a tanárok képzésének és munkakörülményeinek javítása. Üdvözljük a tanári bérek közelmúltban történt és jelentős emelést, de megjegyezzük, hogy a tanárok jövedelme így is a szomszédos országok kereseti szintje alatt marad. Véleményünk szerint a tanárképzésben prioritásként kellene kezelni a digitális és nyelvi készségekre való összpontosítást.

Taira-Julia Lammi hozzászólása

TAIRA-JULIA LAMMI ügyvezető igazgató (ABB): *(Felszólalását angol nyelven teszi meg.)* Igen Tisztelt Elnök Úr! Kedves Tagok! Hölgyeim és Uraim! Ha megengedik, Tomáš után folytatva, a legutóbbi, tavalyi jelentésünkben szerepelt, hogy a modern kor oktatása nem alapulhat lexikális ismereteken

Mindenféleképpen szeretnénk ösztönözni egy olyan oktatásfejlesztési programot, amely csoportos tanulási módszereket, gyakorlati tanulási tapasztalatokat, szakmai gyakorlatokat, multimédiás eszközök és számítógépek magas szintű használatát alkalmazza az oktatási rendszer minden szintjén. Azt javasoljuk, hogy vizsgálják meg a nulladik évfolyam bevezetését, amely növelné az óvodás korú gyermekek nyelvi és számítógépes affinitást. Javasoljuk a tankötelezettség kor 16-ról 18 évre emelését, ezzel is mélyítenénk a diákok tudását.

Mint vállalatok, látjuk, hisszük azt, hogy a duális képzés a jövőbe történő közös beruházás. Úgy gondoljuk, hogy a szakképzési iskolákat, intézményeket magasabb sztenderdek szerint kell működtetni, és ezeket az iskolákat vonzóbbá kell tenni a tehetséges fiatalok számára. Az együttműködést a vállalatok és az egyetemek között tovább lehetne erősíteni iparági szakértők bevonásával a formális oktatásba, és az üzleti tapasztalatok egyetemi programokba történő integrálásával. A vállalati vezetőket gyakran kéri fel az egyetemes előadásra, és a kormány hivatalos elismeréssel tovább ösztönözhetné ezt a gyakorlatot. Például az egyetemek innovációs központokká alakulhatnak a vállalatok és vállalkozások részvételével. Köszönöm. *(Csöbör Katalin távozik a bizottság üléséről.)*

Zagyva Béla hozzászólása

ZAGYVA BÉLA ügyvezető igazgató (Nokia): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! A digitalizáció és kutatás-fejlesztés témában. Az új technológiák bevezetése mindig nagy lendületet ad a termelékenységnek, és hatással van a foglalkoztatás szerkezetére is. Arra számítunk, hogy a következő 10-15 évben a digitalizáció új hulláma, az automatizálás, a mesterséges intelligencia és az 5G munkahelyeket hoznak létre, és a termelékenység növekedésével értéket teremtenek.

Magyarországnak is lépést kell tartania és gyorsan kell alkalmazkodnia ezekhez a változásokhoz. Jelentésünkben üdvözljük az Innovációs és Technológiai Minisztérium létrehozását, amely azt az üzenetet erősíti, hogy a kormány nagyon komolyan veszi ezt a területet, és nagy hangsúlyt fektet az összes vertikális iparágban folyó hazai kutatás-fejlesztési és innovációs témára.

Az 5G-koalíció és a mesterségesintelligencia-koalíció jelentősen hozzájárulnak a magyar gazdaság kulcsfontosságú szegmenseinek digitalizálásához és korszerűsítéséhez, valamint előmozdítják az egyetemek, az állami szektor és az üzleti vállalkozások közötti együttműködést.

Mi kifejeztük aggodalmunkat a magyarországi 2017. évi K+F költségekkel kapcsolatban. A 2018. év ezen a téren erős, 27 százalékos növekedést hozott, 654 milliárd forintos szinten. Bár látjuk a kormányzati hozzájárulás 28 százalékos emelkedését ezen a téren, néhány fejlesztendő területet szeretnénk kiemelni.

Az EU teljes belső K+F kiadásának majdnem a felét 27 régió adja az összesen 266 régióból. Magyarországot illetően világosan látszik Budapest dominanciája.

Intézkedésekre van szükség, hogy tovább csökkenjen a vidéki régiók, a városok és a főváros közötti különbség, még vonzóbbá kell tenni ezeket a településeket a K+F-tevékenységek számára. Jobb lehetőségeket kell biztosítani a szakemberek és családjaik számára.

Magyarországon megfigyelhető a felsőoktatás csökkenő részesedése a teljes kutatási kiadásokban, ami 25 százalékról 13 százalékra csökkent 2007-ről 2017-re. További felsőoktatási ösztönzőket és támogatásokat javasolunk bevezetni, hogy visszaálljon az egyetemi szektor szerepe a K+F projektekben. Továbbra is a nagy nemzetközi cégek hozzák a K+F befektetések nagy részét. Természetesen e szegmens költési potenciálja nem hasonlítható össze a magyar kkv-k lehetőségeivel, maga a trend azonban változatlan. Örömmel látnánk olyan intézkedéseket, amelyek a magyar kkv-k innovációs befektetéseit továbbra is ösztönzik, így akár helyben, akár nemzetközi piacon erős partnerei lehetnek a nagy cégeknek is.

Látjuk és nagyra értékeljük a külföldi befektetők részére biztosított magyar K+F támogatási rendszert. A HIPA kiváló munkát végez ezen a téren. Kockázatot látunk viszont abban, hogy ezek az ösztönzők középtávon elengedők lesznek-e, mivel a nagy K+F befektetők már kevésbé érdekeltek akár a létszám, akár a személyi juttatások növelésében, inkább a helyi szervezetek átalakítására összpontosítanak azért, hogy a cégcsoport fejlettebb, nagyobb hozzáadott értékű szolgáltatást kapjon Magyarországról. Bízunk abban, hogy a magyar kormány hozzá tudja majd igazítani az ösztönzési rendszert az új körülményekhez. Köszönöm szépen.

Kerekes László hozzászólása

KEREKES LÁSZLÓ, a HEBC korábbi elnöke: Tisztelt Elnök Úr! Képviselő Asszony! Képviselő Urak! Kedves Vendégek! Hölgyeim és Uraim! Engedjék meg, hogy az elmúlt évekhez hasonlóan egy rendkívül fontos, a társadalom minden rétegének jövőjét alapvetően meghatározó és politikai ciklusokon átívelő témára irányítsam kitüntető figyelmüket, amely egy egységes és jól kommunikált országstratégia megalkotása. Fontos lenne a következő évtizedek fejlődési útját megalapozni és keretbe foglalni a kiemelt célokat, az ország erősségeit.

Egy országstratégia legalább 2030-ig meghatározná a prioritásokat, a legfontosabb fejlesztési irányokat, és feltérképezná a rendelkezésre álló eszközöket, például Magyarország szellemi és természeti erőforrásait, amelyek alapot adhatnak az ország hosszú távú fejlődésének. Ahhoz, hogy Magyarország Európa legjobb öt országának egyikévé váljon a következő két évtizedben, ahol jó élni és dolgozni, egy jól megtervezett külső és belső kommunikációs stratégiára van szükség, amely valamennyi érdekeltet megszólít, így a jövőkép mindenki számára érthetővé és számonkérhetővé válik.

Szorgalmazzuk, hogy a magyar kormány egy rövid, tömör, átfogó országstratégiában fogalmazza meg Magyarország fejlődési irányát és jövőképét. Ezen stratégia mentén az ország vállaljon részt a negyedik ipari forradalom változásaiból és lehetőségeiből a magas hozzáadott értékű termelő és szolgáltató tartományban. Javasoljuk, hogy a fenntartható és inkluzív növekedés útját választva kezelje az országstratégia kiemelten az oktatást, a tehetség gondozást, a technológiai fejlődést, az innovációt és kutatás-fejlesztést, azokat a területeket, amelyek a jövő sikerének zálogai. Köszönöm.

JAKAB ROLAND regionális igazgató (Ericsson), a HEBC elnöke: Köszönöm szépen a kollégáimnak az egyes fejezetek bemutatását. Most pedig tisztelettel visszaadom a szót az elnök úrnak.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Először is szeretném megköszönni a bizottságunk nevében a rövid, de nagyon fontos megállapításokat, amiket a HEBC tagjai tettek, azt is mondhatnám, hogy izekre szedve mindazt, amit látnak elsősorban Magyarország gazdasági működésében. Fontos jelzések ezek, és meg vagyok győződve, hogy nemcsak az ellenzéki, hanem a kormánypárti képviselők számára is fontos megjegyzések ezek. Mint ahogy az elmúlt esztendőben, most is szeretnénk továbbítani ezeket a tapasztalatokat. S színesíti a dolgot, hogy mi itt nagyjából önálló választókerülettel rendelkező képviselők vagyunk. Itt én szeretném üdvözölni Zagyva Béla igazgató úrnak a megállapítását, amiben azt mondja, hogy jó lenne továbbra is csökkenteni Budapest súlyát, hiszen bárki befektető jön, mindig Budapesten kezdik a műsort - bocsánatot kérek a kifejezésért -, és ezért fontos az, hogy azok az ipari gócek fejlesztés alatt legyenek, mint például Debrecen, Miskolc vagy éppen Szeged, távol a fővárostól, mert ez számunkra, vidéki képviselők számára, mint egy falat kenyér, kell, tehát a vidék megtarthatósága rendkívül fontos számunkra is, és ezért üdvözöljük az ön meglátását.

Tisztelt Képviselőtársaim! Ahogy az elmúlt esztendőben is, megnyitom a vitát. Akinek kérdése, véleménye van, kérem, mondja el, utána visszaadjuk a válaszadás lehetőségét, hiszen az időnk eléggé limitált, de megtaláljuk az alkalmat arra, hogy a fontos üzenetek átmenjenek. *(Jelzésre:)* Elsőként Bana alelnök úr kért szót. Tessék parancsolni!

Kérdések, vélemények

BANA TIBOR (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Magyar Európai Üzleti Tanács Tagjai! Tisztelt Bizottság! Kedves Vendégeink! Mindig nagy örömmre szolgál, amikor önökkel találkozhatok bizottsági szinten, hiszen egyrészt azok a jelentések, amelyek idekerülnek a szaktanácsunk elé, mindig rendkívül fontos megállapításokat tartalmaznak, másrészt pedig itt szóban is nagyon jelentős kiegészítéseket tesznek ezekhez. Hozzáteszem, hogy akár plenáris ülésen és különböző szakmai feladataink ellátása során is tudjuk hasznosítani az önök által megtett jelzéseket és az önök által megfogalmazott megállapításokat. Ezúton szeretnék gratulálni ahhoz, hogy az 20. évfordulójukhoz érkeztek, így aztán a 20. jelentéssel találkozhat a magyar Országgyűlés a HEBC részéről, amelynek mindenképpen hatalmas jelentősége van.

Az elnök úr által elmondottakhoz annyi kiegészítést azért tennék, hogy az ön által is említett városok mellett természetesen a nyugat-magyarországi nagyvárosok is fontosak. Vas megyei országgyűlési képviselőként azt is fontosnak tartom, hogy akár Szombathely, akár Győr, Zalaegerszeg, Nagykanizsa - de sorolhatnám még - esetében is ezek a fejlesztések megtörténjenek, és valóban a túlzottan fővároscentrikus hozzáállás némileg változni tudjon, tehát én inkább megfordítanám, nem úgy fogalmaznék, hogy Budapest súlyát kell csökkenteni, hanem inkább a vidéki Magyarország súlyát kell növelni ilyen szempontból.

Nagyon fontos az, hogy hosszasan írjak - visszatekintenek az elmúlt két évtizedre - például az EU-integráció kérdéséről és az EU-tagság jelentőségéről vagy éppen a kutatás-fejlesztés és innováció témaköréről, és tényleg számtalan dologra ki lehetne térni, az idő szűkében én most viszonylag röviden kívánom ezt megtenni, de például nagyon örülök annak, hogy a kis- és középvállalkozások kérdése is előjött a multinacionális vállalatok mellett, hiszen azt gondolom, nagyon fontos, hogy minél több innovatív kkv működjön Magyarországon, már csak azért is, mert azt alátámasztják nemzetközi kutatások, hogy az innovatív vállalatok nagyobb arányban tudják növelni alkalmazotti létszámukat, és ez a kis- és középvállalati szektor tekintetében kiemelten igaz, tehát ebbe az irányba kellene elmozdulni Magyarországon is.

Az oktatás vonatkozásában fontosnak tartom azt, hogy Magyarországon is a XXI. századi vívmányok meg tudjanak jelenni, és itt egyáltalán nem ördögtől való az, meglátásom szerint, ha más országoktól tanulunk, akár Finnországtól, akár a balti államoktól. Ilyen szempontból én azt gondolom, hogy szintén nagyon hasznos megállapításokkal találkozhattunk. De ugyanez igaz a környezetvédelem vonatkozásában, a klímaváltozás ügyében, hiszen olyan kérdésekről van szó, melyeknek a jelentősége az elmúlt évek során egyre erőteljesebben nőtt, és igenis fontos az, hogy parlamenti szinten és egyéb szinteken is érdemben beszéljünk erről, akár európai uniós, akár más nemzetközi kitekintésben és nemzetközi szervezetekben.

Az e-kormányzásra szeretnék még mindenképpen kitérni röviden, már csak azért is, mert a magyar-balti baráti tagozat alelnöke, a magyar-lett IPU-tagozat elnöke és a magyar-észti, valamint magyar-litván baráti csoportok tagja is vagyok, és azt gondolom, hogy ezen országok, kiemelten Észtország, de az összes balti ország vonatkozásában, de ugyancsak itt lehet említeni, mondjuk, Finnország példáját, vagy éppen a skandináv országokat, nagyon komoly előrelépések történtek az elmúlt évtizedek során e tekintetben, és Magyarországnak érdemes lenne ezeket a példákat alaposan megvizsgálni, hogy sokkal inkább elmozduljunk ebbe az irányba az e-kormányzás tekintetében, lévén azért mégiscsak a XXI. században ez lenne az, ami előrevivő lenne a magyarok számára is, és itt Kelet-Közép-Európában is ezekkel a lehetőségekkel élnünk kellene.

Ugyancsak üdvözlöm az áfacsökkenésre vonatkozó javaslatot, ami azt gondolom, hogy szintén megfontolandó lenne, és elnök úr említette, hogy kormánypárti oldalról is igyekeznek minél több javaslatot befogadni. Én bízom benne, hogy ez majd a gyakorlatban is látszani fog a következő időszakban.

És végül, de messze nem utolsósorban az országstratégia kapcsán is alá szeretném húzni azt, mint ahogy az elmúlt évek során is elmondtam, a Jobbik nagyon fontosnak tartja azt, hogy Magyarország valóban megalkosson egy ilyen országstratégiát, ami a következő évtizedekre nézve meghatározza Magyarország célkitűzéseit, hiszen így aztán a befektetői környezet és hazánk nemzetközi elfogadottsága is növekedni tudna.

Az euró bevezetésére vonatkozó megjegyzés kapcsán is azt gondolom, hogy fontos lenne erről beszélni. Pártunkon belül, és egyébként bizottsági szinten is jeleztem már, hogy egy érdemi vitát erről érdemes lenne elindítani, akár a szakbizottságban, akár az Országgyűlés plenáris szintjén, hiszen valóban egy fontos kérdésről beszélhetünk.

S végül még egyszer megköszönve azt, hogy találkozhattam önökkel, szeretném azt aláhúzni, hogy néhány évvel a rendszerváltozás előtt született jobboldali konzervatív politikusként én ahhoz a generációhoz tartozom, amelynek tagjai számára a szabadság és a demokrácia alapvető értéknek számított mindig is. A Nyugathoz tartozás és az európai értékek jelentősége ugyancsak, ezért meggyőződésem, hogy Magyarországnak megkérdőjelezhetetlenül a nyugati értékközösség tagjának kell lennie, az Európai Unióhoz és a NATO-hoz való tartozásunk alapvető fontosságú.

Nemrégiben ez ügyben egy napirend előtti felszólalásom is volt, felhívva a figyelmet arra, hogy ez az előrevivő a magyarok számára, a multinacionális vállalatok számára, a kis- és középvállalkozások számára, tehát összességében lényegében mindenki számára Magyarországon és Kelet-Közép-Európában. Nagyon szépen köszönöm a figyelmüket.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Következik Riz Gábor képviselőtársam, tessék parancsolni.

RIZ GÁBOR (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Elnök Úr! Tisztelt Tanács-
tagok! Köszönöm a lehetőséget a mai találkozásra. Köszönöm szépen azt az
országjelentést, amelyet a kezünkbe adtak. És mindannak kapcsán, amiket
megállapítottak benne, két további aspektusában is szeretném további erősítésre
biztatni önöket e tekintetben.

Egyrészt a Gazdasági bizottság tagjaként most már kilencedik éve egész közelről
szemlélem a magyar gazdaságnak Európával, illetve a világgazdasággal való
kapcsolatát. Lehetőségem szerint nyilván kormánypárti képviselőként igyekszem
segíteni azokat a folyamatokat, amelyek erősítik az ország integrációját Európához,
illetve a világ gazdaságához.

A másik különös vonzata pedig ennek az, hogy észak-magyarországi, azon belül
pedig ózdi képviselőként az innovációs és technológiai minisztertől kaptam egy
miniszteri biztosi felhatalmazást éppen az önök által taglalt területek kapcsán, hogy
hogyan lehet mindazt összefogni, ami egy térség fejlesztéspolitikáját jelenti.

Ebben az anyagban mindaz visszaköszönt, amit mi ott helyben tapasztalunk: a
felkészült munkaerő, a meglévő infrastrukturális feltételek, a beágyazott gazdasági
kultúra és az innovatív technológia, amely az egyetem és a jól felkészült középfokú
oktatás segítségével az adott gazdasági területre érkezhetsz.

Különös aspektusa még a mai napnak az, hogy éppen Lammi asszony az, aki az
ABB-t képviseli ebben a Tanácsban. Az ABB egyik legnagyobb üzeme Ózdon van, és ott
foglalkoznak kis megszakítók készítésével. Úgyhogy számomra a cég további működése
alapvetés, hogy mekkora jövőt fut majd be ez a cég Ózd és térsége tekintetében.

Két dologra szeretnék még kiemelten reflektálni. Az egyik, amiben tökéletesen
egyetértünk, hogy mivel európai példát igyekszünk adaptálni magyar viszonyokra a
duális képzés keretén belül, az egyik ilyen a német minta volt számunka, amely
egyértelműsítette, hogy csak a jól gazdálkodó, a jól működő cégek segítségével lehet
olyan gyakorlati felkészültséggel rendelkező fiatalokat kibocsátani, akik sokkal többet
találkoznak a gyakorlattal, és a megfelelő tudás megszerzése mellett pedig azonnal
tudják alkalmazásképes tudásként mindazt kamatoztatni, amit a gyakorlati
képzőhelyen és az elméleti intézményben vagy a szakképző intézményben ehhez
szereztek.

Számunkra is Észak-Magyarországon az egyik kiemelt terület az, hogy hogyan
tudjuk a Miskolci Egyetemet mint tudásközpontot hozzákapcsolni a környék szakképző
centrumaihoz, így a miskolcihoz, az ózdihoz, és hogyan tudjuk mindazt naprakész
információként és korszerű technológiaként rendelkezésükre bocsátani, ami az ipar
4.0, vagy 4.0-s ipari forradalom kihívásaira felkészíti a gyermekeket.

Egy kérdést szeretnék intézni önökhöz, ha elnök úr megengedi, mivel
Magyarország jeles cégeinek képviselőivel ülünk szemben itt az Üzleti Tanácsban, én is
szeretném kérdezni, hogy a gazdaság ciklikusságát figyelembe véve lassan egy 10 éves
terminus, időszak végén járunk. Itt mindenki vizionálja a gazdaság csökkenő
teljesítményét. Milyen lépéseket javasolnak közvetlenül a cégek számára, illetve a
politikum számára annak elkerülésére, hogy minél kevesebb negatív hatás érje a
munkavállalót, a gazdálkodót és a nemzet gazdaságát?

Tudjuk, hogy Varga miniszter úr a nemzetgazdaság és pénzügypolitika
tekintetében igyekszik erre felkészülni. Többször elmondta, hogy nehéz évek
következnek. Magyarországnak ennek megfelelően kell a saját gazdaságát segíteni,
támogatni. Nyilván a hazai kis- és középvállalkozás az egyik ilyen szektor, amely 60
százalék támogatásban részesült az előző tervezési időszak forrásaiból is. Ők a záloga
annak, hogy hosszú távon kiegyensúlyozottabbá válhat a gazdasági válságban, illetve a
válság utáni szakaszban a mielőbbi magunkra találás, mert mindenki mondja, mondja
és mondja, tulajdonképpen vár erre egy önbeteljesítő jóslatként, hogy vajon mi fog

következni. Mi reméljük, hogy minél alacsonyabb szinten vagy minél kisebb kockázattal valósul meg ezen ciklus vége, és minél hamarabb bele tudunk kezdeni egy újabb fellendülő szakaszába a világgazdaságnak, azon belül Magyarországnak. Önök hogyan látják ezt az önök oldaláról? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem képviselőtársaimat, hogy van-e még kérdés. *(Nincs ilyen jelzés.)*

Tisztelt Elnök Úr! Engedjen meg egy rövid kérdést, és a végén természetesen egy rövid kommenttel szeretném majd zárni az ülést. Az egyik kulcskérdés a magyar gazdaság fejlődésében a fenntarthatóság biztosítása, és bizony sok összetevője van ennek. Északkelet-Magyarország, Abaúj-Zemplén képviselőjeként én is látom azt a folyamatot, hogy míg nekünk vannak rejtett tartalékaink a munkaerőpiacon, bár nem a legjobban képzett, de mégis képezhető csapat, ezért sokszor szomorúan látom, hogy Győrből, Székesfehérvárról toboroznak embereket, munkaerőt, és viszik őket hetente busszal vagy különböző közlekedési eszközökkel a nagy ipari centrumokba. Egy kicsit megfogalmazódik bennem, hogy milyen jó lenne, ha ott helyben tudnánk alkalmazni mindazt a technológiát, amit a nagyvállalatok felépítettek. Ezért bátorítom önöket a kelet-magyarországi befektetésekre, de Kelet-Magyarország nemcsak Szegedből, Debrecenből és Nyíregyházából áll, hanem egy kicsit följebb is...

Ezért örülök annak, hogy képviselőtársam Ózdról itt van, ő a Gazdasági bizottság egyik jeles tagja. Ő az egész megyének, Borsod-Abaúj-Zemplén megyének a gazdasági folyamatait vizsgálja, és ösztönzi a befektetőket. Én innen is szeretném ösztönözni önöket. Most még van talán annyi szabad munkaerő-lehetőség, amivel érdemes különböző leányvállalatokat létrehozni.

Egyetlen egy példát hadd mondjak el. Sátoraljaújhelyben működik a Prec-Cast, egy autóiipari beszállító. '89-ben Regensburgból jött az alapító, és azóta 1200-an dolgoznak ott. Egy kis eldugott bodrogi faluban egy kis leányvállalatot létesítettünk, jelesül Tiszakarádon, ahol 5 évvel ezelőtt 700 munkanélküli volt, és volt 30 közmunkás. Párbeszédet folytatunk a cég vezetésével, hiszen sokan jöttek vagy jönnek a Bodrogközről dolgozni ide, hogy nem lehetne-e itt egy kis leányvállalatot létrehozni. Hál'istennek a Belügyminisztérium közmunkaprogramja támogatásával - az önkormányzatot segítvén - most már a századik munkahelyet létesítjük itt. Ez egy win-win position egyrészt magának a Prec-Castnak, hogy nem kell behozni a dolgozókat és találtunk új munkaerő-lehetőséget, másrészt egy kis kétezres lakosú falunak, hogy nem kell bemenni Újhelyre, hanem a helyszínen tudják megtalálni a boldogulásukat, és már most van igény arra, hogy tovább bővítsük őket. Sokan legyintettek korábban is, hogy ó, Kelet-Magyarország; én továbbra is bátorítom önöket, hogy ez egy új lehetőséget adna.

Egy nagyon rövid kérdésem van. A fenntarthatóság vonatkozásában - ahogy az anyagban is olvastam - egy jogi és koordinációs csapat létrehozását javasolják az Innovációs és Technológiai Minisztériumon belül. Hadd kérdezzem meg, hogy hogyan képzeli el ennek a megvalósítását. Tettek-e már lépéseket? Mi a visszajelzés a minisztérium felől?

Tisztelt Bizottság! Tisztelt Elnök Úr! Én visszaadom a szót, és bárki jelentkezik válaszára, welcome.

JAKAB ROLAND regionális igazgató (Ericsson), a HEBC elnöke: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Köszönjük szépen a felszólalásaikat, hozzászólásaikat. Megtiszteltetés számunkra önöktől visszajelzést kapni. Az a munka, amit az elmúlt húsz év során végeztünk, bízunk benne, hogy azokkal az ajánlásokkal különböző

ütemben, de realizálódhat, és ebben önöknek kulcsszerepük van, hiszen tudják közvetíteni üzeneteinket a döntéshozók irányába.

Rögtön fel is tenném a kérdést a kollégáimnak - mivel kaptunk Riz Gábor képviselő úrtól és Hörcsik elnök úrtól kérdést -, hogy ki szeretne először hozzászólni. *(Jelzésre:)* Zagyva úrnak adom meg először a szót.

Zagyva Béla reagálása

ZAGYVA BÉLA ügyvezető igazgató (Nokia): Köszönöm. A várható gazdasági, világgazdasági visszaeséssel kapcsolatban volt egy kérdés, hogy hogy lehet mérsékelni ennek a hatását a magyar gazdaságra. Abból a cégből kiindulva, amit van szerencsém legjobban ismerni, azt kell mondanom, hogy ami előnye Magyarországnak, hogy egy nagyon nyitott gazdaság, a nyitott gazdaságot úgy értelmezve, hogy az a teljesítmény, ami ilyen és hasonló cégeknél születik, globális piacon értékesítődik, tehát Magyarországról, amit a nagy cégeink ellátnak akár gyártással, akár szolgáltatással, ez nem elsősorban vagy nem csak magyar piac, hanem nemzetközi piac.

Nyilvánvalóan, ha annak a piacnak a felvevőképessége vagy bármi egyéb paramétere változik, ennek közvetlen kihatása van ránk is. Ezt ne szépítsük. Hogy ez mikor és hogyan következik be? Van egy híres mondás, hogy az előrejelzés nagyon bonyolult, különösen a jövő tekintetében. Tehát nem tudjuk. Amit tehetünk, és amit, én úgy gondolom, hogy a legtöbb ilyen cég végrehajt - és ebben mindenképp szükséges a támogatás a kormány és az egyéb háttérintézmények részéről -, az egyik a diverzifikáció, tehát hogy ne egy lábon álljunk, lehetőleg senki ne egy lábon álljon, több különböző egység legyen akár egy vállalat keretében Magyarországon, tehát támogassuk azt, hogy minél több egységet hozzon létre egy cég. A másik a beágyazottság. Nem véletlenül van, hogy a kkv-szektorhoz jelentős források mentek. Fel kell tenni a kérdést: erős partnerei ők a nagy, erős teljesítményt kibocsátó nemzetközi cégeknek? Ha igen, akkor biztosabb lábakon állunk, mert Magyarország egy biztosabb hely, hiszen jelentős beszállítói vagy kutatás-fejlesztési vagy egyéb partneri háttérrel rendelkezik, a másik pedig a hozzáadott érték. Nem véletlenül mondtam én is, de a többi kolléga is, hogy minél magasabb hozzáadott értéket állítsunk elő. Ha valaki kis hozzáadott értékkel commodityt állít elő, amiből, ha kevesebbet vesznek, annyival kevesebb érték realizálódik itthon, azzal sokat sajnós nem lehet kezdeni.

Hogy mennyi felkészülési idő van erre? Nulla. Nincs felkészülési idő. Most már neki kell állni, nagyon gyorsan és fókuszáltan megnézni, hogy mit lehet tenni ebben az ügyben. Ezek azok a tényezők, amiket nehéz gyorsan változtatni, de föl kell készülni, hogy ezek azok a dolgok, amiket eredményesen végrehajtva csökkenteni lehet a gazdaságban, de csodát ne várjunk, mert a világgazdasági hatás pont abból adódóan, hogy Magyarország egyébként szerencsére az egész világot is el tudja látni bizonyos termékekből, nehezen mérsékelhető. Ennyit szerettem volna mondani. Köszönöm szépen.

JAKAB ROLAND regionális igazgató (Ericsson), a HEBC elnöke: Kérdezem a kollégáimat, hogy kíván-e még valaki reflektálni néhány gondolattal. *(Jelzésre:)* Kerekas úr!

Kerekas László reagálása

KEREKES LÁSZLÓ, a HEBC korábbi elnöke: Köszönöm szépen. Két dologra szeretnék reflektálni, először is az ország, ha lehet így fogalmazni, megosztottságára. Mi is érezzük azt, hogy a vidéket, illetve Budapestet munkavállalói szempontokból tekintve még mindig nagyon hosszú út áll előttünk, és én azt gondolom, hogy az Üzleti

Tanács ezen van, hogy amennyiben lehetőségünk van, akkor ezt a különbséget megpróbáljuk áthidalni.

Itt szeretnék visszautalni arra a kis összefoglalóra, amit az országstratégiával kapcsolatban mondtam, és ez benne is van szó szerint az éves jelentésünkben, hogy egy országstratégia feloldhatná egy ország centralizáltságát, további lendületet adhatna a vidék fejlesztésének, és segítené az oda irányuló mobilitást. A mobilitást kiemelném, hiszen önök is tudják, hogy - nem tudom, mennyire elfogadott szó - röghöz kötöttek vagyunk, az országon belüli mobilitás nagyon alacsony. Nyilván Nyugat-Európában, de főleg az Egyesült Államokban sokkal magasabb; nálunk nagyon alacsony. A jó hír az, hogy az új generáció, akik, most lépnek be a munkaerőpiacra, ők egy icipicit nyitottabbak, tehát ez változni fog, viszont én azt gondolom, hogy nekünk is, az üzleti szféra szereplőinek, illetve a kormányzati oldalnak is mindent meg kell tenni, hogy ezt a mobilitást, mind a lakhatást, mind az utazást támogassuk - hiszen ez egy nagy kerékkötője lehet a munkaerő egészséges vándorlásának az országon belül -, mert ez csökkenteni tudná a különbségeket Budapest és a vidék, illetve a különböző régiók között.

A másik dolog, amire szeretnék reflektálni, a Riz Gábor úr által felvetett kérdés, hogy hogyan lehetne kompenzálni egy lassuló gazdaság hatásait. Mindenképpen szorgalmazzuk az éves jelentésünkben, hogy próbáljuk kitágítani a munkaerőbázist, és külön felhívjuk bizonyos csoportokra a figyelmet. Nyilván a fiatalok, illetve az idősök bevonása a munka világába egy visszatérő elem az éves jelentéseinkben. Itt kiemelném, amire az egyik kollégám reflektált, hogy tényleg nagyon alacsony azon nők aránya, akik kisgyerekekkel rendelkeznek, nagyon nagy lehetőséget látunk ebben. A másik kollégám utalt a csökkent munkaképességűek megcélzására. Ez mind-mind azt próbálja előrevetíteni, hogy egy lassuló gazdaságban azok a társadalmi rétegek, amelyek amúgy is hátrányos helyzetben vannak, sajnos még hátrányosabb helyzetben lesznek, még nagyobb eséllyel veszítik el esetleg a munkahelyüket. Éppen ezért ezt megelőzendő mindenképpen ezt prioritásként kellene kezelni. Köszönöm szépen.

JAKAB ROLAND regionális igazgató (Ericsson), a HEBC elnöke: Köszönöm szépen. Fábián Ágnes asszony tenne hozzá még néhány gondolatot, majd Taira-Julia Lammi asszony.

Dr. Fábián Ágnes reagálása

DR. FÁBIÁN ÁGNES elnök, ügyvezető igazgató (Henkel): Olyan cégeket képviselünk itt az Európai Üzleti Tanácsban, amelyeknek komoly gyártóbázisai vannak itt Magyarországon. Elhangzott, hogy ezek a gyártóbázisok nem csak a magyar piacra termelnek. Ugyanakkor ahhoz, hogy a magyar gazdaság jobban viszonyuljon a gazdasági válsághoz, nagyon fontos, hogy milyen a belső piac biztonsága.

Azt láttuk az utóbbi években több iparágat is érintve, hogy szerencsésen és jól, tartósan növekedett a belső fogyasztás és a belső piac nagysága. Úgy gondolom, hogy ha ezt a tendenciát tudjuk tartani szabályozókkal, intézkedésekkel - beszélünk az áfáról, beszélünk arról, hogy kicsit rendet kellene tenni, hogy jó polgárokként vegyünk részt a gazdaságban -, akkor úgy gondolom, hogy a belső piac további erősítésével mindenképpen Magyarország kitettsége egy picit csökkenthető. Nagyon fontos ez a belső piac minden egyes vállalatnak.

Említette kollégám, hogy alapvetés, hogy a munkavállalók körét szélesíteni kellene. Még egy fontos szempont, hogy egészséges emberekre van szükség, tehát minden mindennel összefügg. Ha tovább kitolható, hogy meddig lesz egészséges egy idősebb munkavállaló, akit a munka világába lehet visszahozni, ez nagyon fontos. Pont tegnap néztünk egy statisztikát közösen, erre az ülésre is felkészülve, hogy meddig lesz

egészséges, mennyi a várható egészséges életkora egy férfinak Magyarországon - 62 év, egy nőnek 68 év. Onnantól kezdve lehet itt tolni a nyugdíjkorhatárt és mindent, csak nem lesznek emberek, akiket vissza tudunk hozni. Nálunk fejlettebb gazdaságokban hetessel kezdődnek ezek a számok. Úgyhogy nagyjából minden mindennel összefügg.

Még egyszer, tehát a belső piac, a kiszámíthatóság, a biztonság, amink van, azt védjük meg és erősítjük az egészséges idősebb kort, hogy minél többen tehesünk a magyar gazdaságért, minél tovább.

JAKAB ROLAND regionális igazgató (Ericsson), a HEBC elnöke: Köszönöm szépen. Lammi asszony!

Taira-Julia Lammi válasza

TAIRA-JULIA LAMMI ügyvezető igazgató (ABB): *(Hozzászólását angol nyelven teszi meg.)* Szeretnék visszatérni azokra az intézkedésekre, amik esetlegesen segíthetik ezt a kihűlő gazdaságot, lassuló gazdaságot. Mit tehet a kormány és a cégek?

Néhány dolgot szeretnék felvetni, ami egyébként megfelel a jelentésben foglaltaknak. Szeretném kiemelni azt, hogy minden egyes mérföldkőnél fontos az oktatás. Különböző oktatási formákra kell koncentrálni, különbözőképpen, mint ahogy tettük a múltban. Tehát nemcsak két-három évről beszélünk, sokkal hosszabb időszakról beszélünk.

Ezért van az, hogy különleges figyelmet kell kapjon, ahogy említettük, a nyelvoktatás. A világ nem lesz kisebb, a világ egyre inkább kibővül. A Magyarország különböző részein élő emberek összefüggésben lesznek olyanokkal, kapcsolatban lesznek olyanokkal így vagy úgy, akik nem tudnak magyarul. A másik a digitális képességek, ez egy új munkamód.

A kristálygömbbe nézni? Az mindig nehéz. Egyikünk sem tudja ebben a teremben, hogy a világ öt év múlva hogy fog kinézni. A legfontosabb üzenet szerintem: ahhoz, hogy Magyarország versenyképes tudjon maradni, hogy erősödni tudjon, meg kell tanulni tanulni, nem lehet feladni a tanulást, leállni a tanulással, amikor végeztünk az iskolával, akár 16, akár 18 éves korban. Élethosszig tartó tanulás kell, kortól függetlenül. Ez az az újféle képesség, amivel fel kell véteznünk magunkat, a fiatal generációt, akik most jelennek meg az oktatásban. Meg kell értetni azt, hogy nem az iskola kedvéért tanulsz, magadért tanulsz, egy életre tanulsz. Ez lenne a hosszú távú receptem mindenki számára ahhoz, hogy Magyarország versenyképes, sikeres tudjon maradni.

JAKAB ROLAND regionális igazgató (Ericsson), a HEBC elnöke: Köszönöm szépen. Kíván-e még valaki hozzászólni? *(Nincs ilyen jelzés.)* Nem? Akkor tisztelettel visszaadom elnök úrnak a szót.

Az elnök zárszava

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szeretném megköszönni Taira-Julia Lammi asszonynak a tanácsait. Lifelong learning, mi így nevezzük azt a metódust, amit az idősebb generáció kezd elsajátítani, hogy a nagymamák és a nagypapák leülnek a számítógéphez, ami az én unokámnak már természetes, már tudja kezelni. Öt évvel ez előtt még Nokiám volt, most sajnos már nem Nokia *(Felmutatja a telefonját. – Derültség.)*, és idegenül hat az én generációmra, de már egy új generáció úgy nő fel az óvodában, az iskolában, hogy természetes számukra a digitalizáció. És ebben mi, magyarok nagyon jók vagyunk.

Nem véletlenül rendeztek nemrégén olimpiát. A fiatal feltalálók büszkén nyerték azokat a díjakat, amiket korábban a távol-keletiek nyertek, most pedig a magyar diákok.

Tisztelt Elnök Úr! Én szeretném megköszönni ezen a jubileumi alkalmon a HEBC tagjainak, a korábbi és a mostani tagjainak az aktivitását. Ez a jelentés, amit a kezemben tartok (*Felmutatja a dokumentumot.*), egy jubileumi jelentés, és bizottságunkban megőriztük ezt a húszt jelentést. Majd az utókor értékelné fogja, aki a magyar gazdaságtörténet fejlődésével foglalkozik, hogy az önök jelentései, az önök tevékenysége, véleményei alaposan hozzájárultak ahhoz, hogy 1998-2004 között Magyarország felzárkózott, és sikeresen csatlakozott az Európai Unióhoz. Szeretném megköszönni ezt a munkát.

Voltak olyan közös tárgyalásaink, amikor kérdéseket szegeztek egymásnak, és elhangzottak keményebb vélemények. Ennek megvolt és megvan a haszna, az a haszna, hogy nem udvarlunk egymásnak, hanem szükségünk van, volt, és lesz is az önök véleményére, akár ellenzékéből, akár kormánypártból, mert közös az érdekünk: Magyarország. Az önök részéről, akár a multinacionális cégek leányvállalatai részéről bármilyen kritikák hangzottak el az elmúlt évtizedekben, ezek hozzájárulnak a mai napig is a magyar GDP fejlődéséhez, több tízezer munkahelyet teremtenek.

Hadd mondjam el, hogy az önök munkastílusa megtanította a magyar embereket felzárkózni Európához, és ma már azt látjuk, hogy a magyar munkavállalók bárhol megállják a helyüket Európában. Köszönjük az önök tevékenységét, és köszönjük azt is, hogy önök kiépítették - vállalata válogatja természetesen - a kis- és közepes vállalkozók beszállítói körét. Ezáltal is emelkedett ezen cégek színvonala. Itt természetesen szeretném megjegyezni, hogy különösen 2010 óta a magyar kormány egy olyan fejlesztéspolitikát valósít meg, amely segíti felzárkóztatni a magyar kis- és közepes vállalkozásokat. Most például a legújabb gazdasági védőcsomag az, hogy eközben kiváltva az emberi erőforrást, európai szinten segítsenek a magyar vállalkozóknak, hogy megállják a helyüket nemcsak a magyar piacon, hanem Európában is.

Ha megnézzük, '98-ban magyar multinacionális cégek közül bizony egy-kettő, ha megjelent az európai piacon a közbeszerzéseknél, és ma már, hál'istennek, ott vagyunk mi is, nemcsak a MOL-ra gondolok, hanem jó néhány magyar cégre. Tehát az önök tevékenysége, különös tekintettel az európai integráció első szakaszára, rendkívül fontos volt, és a mindenkori kormányok nevében is szeretném megköszönni az önök útmutatását, hiszen tudom azt például, hogy nem egyszer ezt a jelentést (*Felmutatja a dokumentumot.*) nem a magyar parlamenti képviselőkkel, hanem mindig a magyar külügyminiszterrel, a gazdasági miniszterrel mutatták be. Nem a féltékenység beszél belőlem, hanem a dolgoknak ez a rendje. Az, hogy a kormánynak adnak impulzusokat, valóban egy rendkívül fontos dolog.

És ha megnézzük 2004-et és az azóta eltelt 15 esztendő, bizony ebben a periódusban is rendkívül hasznosak voltak az önök ajánlásai, az önök megjegyzései. Éppen ezért, hogy a köszönetünket kifejezzük, szeretném elnök úrnak átnyújtani a magyar európai integráció titkos fegyverét, ez pedig egy üveg tokaji bor (*Derültség.*), ami hozzáadott érték a magyar gazdasághoz, hiszen egy fiatal borász bora - ha lehetek elfogult, a fiam borászatáról van szó -, aki már az új generációhoz tartozik. Tokaj-Hegyalja nem kimondottan az önök területe, de 1992-1993 óta a privatizációval egy olyan technológiai folyamat indult el, amivel most már versenyképesek vagyunk ebben az átkozottul nehéz európai, vagy a világ borpiacán.

Éppen ezért szeretném köszönetünket kifejezni ezzel a kiváló borral. Kérem, tartsa meg a Jóisten a szokásukat. Jövőre tovább folytatjuk ezt a tárgyalást, és kérem, hogy tartsák meg emlékezetükben a magyar Országgyűlést, különös tekintettel az

Országgyűlés legfontosabb bizottságára - ellenzékestül, kormánypártostul együtt -, ez pedig az Európai ügyek bizottsága. Köszönöm szépen, elnök úr, és engedje meg, hogy átnyújtsam ezt a titkos fegyvert. *(Taps. - Az elnök átadja Jakab Rolandnak az ajándékot.)*

JAKAB ROLAND regionális igazgató (Ericsson), a HEBC elnöke: Köszönöm szépen, elnök úr. Megtiszteltetés számunkra, hogy itt lehetünk, hogy itt lehettünk a mai alkalommal is, és egy kis áttekintést adhattunk az elmúlt húsz év munkájáról, illetve kollégáim ismertethették a legújabb jelentésünket. Őszinte öröm és megtiszteltetés számunkra, hogy az Országgyűlés legfontosabb bizottsága előtt mutathattuk mindezt be. Változatlanul felajánljuk az együttműködés, a párbeszéd lehetőségét, az Üzleti Tanács mindig szívesen osztja meg a gondolatait elnök úrral és a bizottság tagjaival a jövőben is. Köszönjük szépen.

Az ülés berekesztése

ELNÖK: Még egy hivatalos teendőm van, szeretném bezárni a bizottsági ülést. Megköszönöm a HEBC magyarországi képviselőinek a jelenlétét, az ülést bezárom. Viszontlátásra! Jó egészséget kívánok!

(Az ülés befejezésének időpontja: 13 óra 52 perc)

Dr. Hörcsik Richárd
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Madarász Mária és Nánásiné Czapári Judit